

ทศายุกาแม่ฟ้าไทย

12 สิงหาคม มหาราชินี

- ๑ ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมค้อมถวาย
พระบรมราชินีนาถราชจักรี
- ๑ พรจากสรวงอาราธนามาทูลนส่ง
พระฉวีผดผ่องตั้งทองจาง

พระแม่เจ้าชาวไทยผู้ทรงศรี
สดุดีไถลิ่งพระชนมवार
ให้ตำรงที่ขมายุกากัลปวสาน
สุขสานดีเป็นมิ่งขวัญนิรันดร ๐-

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้าคณะผู้บริหาร และบุคลากรสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล
(นายธีระพงศ์ มีสกลน ประพันธ์)

RILCA

Newsletter

RILCA RESEARCH

การฟื้นคืนดนตรีและวิถีของชาวมอแกน

COLORS OF CULTURE

เสถาหุ่นช่างหุ่นแผนกที่เรือนไทย

RILCA LIFESTYLE

มีคฤหาสน์น้อยตำนานชาย

**ASEAN
University**
Network-Youth Cultural Forum

Learn Thai at Mahidol

พบกับจดหมายข่าว ปีที่ 37 ฉบับที่ 3 ในเดือนมกราคม 2562

สวัสดิ์ท่านผู้อ่านทุกท่านคะ

RILCA Newsletter ฉบับที่ 2 ประจำปี 2561 นำข้อมูลข่าวสารที่มีสาระประโยชน์ จากการดำเนินงานของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และนานาชาติ ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงสิงหาคม 2561 โดย คอลัมน์แรก “เรื่องเล่าจากปก” สถาบันฯ ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยในการดำเนินกิจกรรมด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในกลุ่มประเทศอาเซียนของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network) ต่อด้วย “เล่าเรื่องเรา” การเป็นเจ้าภาพจัดประชุมวิชาการนานาชาติ Documentary Linguistics-Asian Perspectives ร่วมกับ Tokyo University of Foreign Studies โดยได้รับความร่วมมือทางวิชาการจาก SOAS และ Hong Kong University ส่วนคอลัมน์ “วิจัยเพื่อสังคม” เสนอการทำงานวิจัยแบบบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อเป้าหมายในการฟื้นฟูวัฒนธรรมดนตรีของชาวมอแกนแบบยั่งยืน ซึ่งเป็นทุนทางวัฒนธรรมที่สามารถนำไปต่อยอดให้เกิดรายได้หรือส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ สำหรับ “หลักสูตรสนทนา” หลักสูตรปริญญาเอก (นานาชาติ) สาขาวิชาพหุวัฒนธรรมศึกษา ได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการด้าน Multicultural education ที่จัดขึ้นโดยความร่วมมือกับนักวิชาการจากสหราชอาณาจักร

นอกจากนี้ ภายในเล่มยังมีสาระน่ารู้อีกมากมาย อาทิ เกร็ดความรู้เรื่องเพลงไทยในวรรณกรรมพระลอ บทเรียนออนไลน์วิชาวัฒนธรรม การสื่อสารและการออกแบบเชิงโมโนภาพในพิพิธภัณฑ์ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ท่านผู้อ่านทุกท่านได้รับความรู้และมุมมองใหม่ๆ ในด้านภาษาและวัฒนธรรมทั้งของไทยและเอเชีย แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้าค่ะ

Nuntiya Dongsakummet

พศ.ดร.นันทิยา ดวงกุ่มเมต

รองผู้อำนวยการฝ่ายสื่อสารองค์กรและบริการวิชาการ
บรรณาธิการ
nuntiya.dou@mahidol.ac.th

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

999 ถนนพุทธมณฑล สาย 4 ตำบลศาลายา
อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170

ข้อมูลติดต่อ

rilca.mu@gmail.com

02-800-2308-14

www.lc.mahidol.ac.th

02-800-2332

ที่ปรึกษา : ศศ.ดร.วัญจิต ศศิวงศาโรจน์

บรรณาธิการ : พศ.ดร.นันทิยา ดวงกุ่มเมต

กองบรรณาธิการ :

พศ.ดร.ิษฎา เหมือนจันทร์เชย

ดร.วนบพร วงศ์กาฬสินธุ์

นายวีระพงษ์ มีสถาน

นายวาทิตต์ คุริยอังกูร

ดร.มิรินต้า บุรรุ่งโรจน์

นางสาวสลิลทิพย์ ชีระภากร

นางเบญจวรรณ เตชะเสน

นางสาวพัชชญาน์ วัชรบัว

พิสูจน์อักษร : นางพิชชา แฉ่งพาณิช

ประสานงานกลาง : นายจิรวรรษ อรรถชยเวที

ออกแบบรูปเล่ม : นายจิรวรรษ อรรถชยเวที นายทศพร ทับวงษ์

01-02 **เรื่องเล่าจากปก**

ASEAN University Network–Youth Cultural Forum

03 **เล่าเรื่องราว**

พื้นภาษาและมรดกทางวัฒนธรรม

04 - 05 **วิจัยเพื่อสังคม**

การฟื้นคืนดนตรีและวิถีของชาวมอแกน

06 - 09 **รอบรู้ริลกา**

งาน / กิจกรรมสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

10 - 11 **เสียงจากประชาชน**

12 **หลักสูตรสนทนา**

Researcher Links Workshop

13 **จากใจนักศึกษา**

บางอย่าง... ที่ทำให้เรารู้สึกอุ่นใจเหมือนเดิม

14 **ลีลาวัฒนธรรม**

เสกขุนช้างขุนแผนที่เรือนไทย

15 **ร้อยตำนานล้านเรื่องเล่า**

มัคคุเทศก์น้อยด่านซ้าย

16 **ปฏิทินข่าวสาร**

งาน / กิจกรรมสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

จดหมายข่าวสถาบันฯ

รูปแบบ : E - Newsletter

กำหนดการเผยแพร่ :

ฉบับที่ 1 : ทุกเดือนเมษายน

ฉบับที่ 2 : ทุกเดือนสิงหาคม

ฉบับที่ 3 : ทุกเดือนธันวาคม

จดหมายข่าวย้อนหลัง และข่าวสารเพิ่มเติม :

rilca.mu@gmail.com

02-800-2308-14

<http://www.lc.mahidol.ac.th/RILCANewsletter>

RILCA,
Mahidol University

ASEAN University Network–Youth Cultural Forum

AUN - AYCF เป็นโครงการภายใต้เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network) ที่ส่งเสริมมิติทางด้านวัฒนธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน ส่งเสริมความร่วมมือและความสัมพันธ์ของประเทศในภูมิภาคอาเซียนผ่านงานศิลปวัฒนธรรม ที่นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยในอาเซียนได้มีโอกาสแสดงความสามารถ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมร่วมกัน ซึ่งเป็นการสร้างความเข้มแข็งแก่สังคมและประชาคมอาเซียน

มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นหนึ่งในเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนและได้ดำเนินการในฐานะสมาชิกเครือข่ายในทุกๆ ด้านอย่างเข้มแข็ง สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียเป็นองค์กรหลักของมหาวิทยาลัยมหิดลที่สนับสนุนการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน โดยสถาบันฯ ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัยมหิดลในการออกแบบการแสดงฝึกซ้อมและควบคุมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดลเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมของ AUN-AYCF มาตั้งแต่ ปี 2012 ถึงปี 2018 สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียได้ดำเนินการด้านวัฒนธรรมมาเป็นเวลายาวนาน ในปี 2561 นับเป็นที่ 44 โดยมีวิสัยทัศน์ที่มุ่งมั่นไปสู่ “การเป็นสถาบันชั้นนำของอาเซียนในด้านการศึกษาวิจัยและวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนา” โดยใช้ความเชี่ยวชาญด้านภาษาและวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา หนึ่งในพันธกิจสำคัญของสถาบันฯ คือ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับงานวิจัย การจัดการเรียนการสอนระดับมหาบัณฑิตศึกษาหลักสูตรวัฒนธรรมศึกษา (Cultural Studies) ภาษาและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Languages and Intercultural Communication) และระดับดุษฎีบัณฑิตหลักสูตรพหุวัฒนธรรมศึกษา (Multicultural Studies) รวมทั้งยังเชื่อมโยงกับงานบริการวิชาการและการมีส่วนร่วมทางสังคม ส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม เช่น ค่ายวัฒนธรรมสำหรับเยาวชน การสืบสานศิลปะการแสดงทางวัฒนธรรม เป็นต้น

การรวมตัวของ AYCF-THAILAND ถือว่าเป็นโครงการสำคัญที่สร้างโอกาสให้นักศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาของทั้ง 5 มหาวิทยาลัยในประเทศไทยที่เป็นสมาชิก ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมร่วมกัน ซึ่งเป็นการเสริมสร้างคุณภาพบัณฑิตและทักษะของการเป็นพลเมืองโลก ในศตวรรษที่ 21 ที่จะนำไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนที่เข้มแข็งต่อไป

AUN-AYCF

THAILAND 2018

ASEAN Youth Cultural Forum โดย เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network: AUN) หรือที่เรียกว่า “AUN - AYCF” เป็นเวทีการประชุมที่จัดขึ้นเพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของ ประเพณีและศิลปวัฒนธรรมในกลุ่มประเทศอาเซียน โดยมีเป้าหมายให้ กลุ่มเยาวชน ซึ่งในที่นี่หมายถึงนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่เป็น มหาวิทยาลัยสมาชิกเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน ได้มีโอกาสเข้าร่วม กิจกรรม แสดงความสามารถ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประเพณีและศิลปวัฒนธรรม ทั้งที่เป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมและวัฒนธรรมร่วมสมัย โดยมีสำนักงาน เลขาธิการเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network Secretariat: AUN Sec) เป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานมหาวิทยาลัย เจ้าภาพและมหาวิทยาลัยสมาชิกที่เข้าร่วมในแต่ละปี

โครงการบูรณาการศิลปอาเซียน AUN-AYCF Thailand ครั้งที่ 1 เป็นโครงการความร่วมมือโดย 5 มหาวิทยาลัยสมาชิกเครือข่ายมหาวิทยาลัย อาเซียนในประเทศไทย ประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการสืบสานและ สร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรม ทั้งในด้านดนตรี ฆ้องร้อง และการแสดง ในนาม ประเทศไทยสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประชาคมอาเซียน โดยกำหนดให้มี พิธีค่านับครู ณ อาคารเรียนไทย (ระเปียบ คุณเกษม) และ Workshop ณ ห้องประชุมอเนกประสงค์ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล วันที่ 24 พฤษภาคม 2561 และจัดการแสดงศิลปอาเซียน ร่วมกัน ณ หอแสดงดนตรี อาคารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 25-26 พฤษภาคม 2561

WE ARE RILCA: เล่าเรื่องราว

ฟื้นฟูภาษาและมรดกทางวัฒนธรรม: จากงานวิจัยในชุมชน สู่วิชาการระดับนานาชาติ

The 3th International Conference on Documentary Linguistics – Asian Perspectives”

เนื่องในโอกาสครบรอบวันสถาปนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล ในทุกปีจึงมีการจัดประชุมวิชาการทางด้านภาษาและวัฒนธรรม เพื่อเป็นเวทีให้นักวิชาการและนักวิจัยทางด้านภาษาและวัฒนธรรม ได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานวิจัยและเสริมสร้างเครือข่ายด้านภาษาและวัฒนธรรม ให้เข้มแข็งมากขึ้น ซึ่งในโอกาสครบรอบ 37 ปี แห่งการสถาปนาสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียจึงได้จัดการประชุมวิชาการนานาชาติด้านภาษาและวัฒนธรรม “The Third International Conference on Documentary Linguistics – Asian Perspectives”

“Linguistic and Cultural Heritage Documentation and Revitalization” เป็นหัวข้อในการใช้จัดประชุมดังกล่าวในวันที่ 23 - 25 กรกฎาคม 2561 โดยการจัดประชุมครั้งนี้มี Research Institute for Languages and Cultures of Asia and Africa, Tokyo University of Foreign Studies เป็นเจ้าภาพร่วม และได้รับความร่วมมือทางวิชาการจาก SOAS, University of London และ Faculty of Arts, The University of Hong Kong โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยและองค์ความรู้ต่าง ๆ ทางด้านการบันทึกรวบรวมองค์ความรู้ด้านภาษา และการส่งเสริมให้เกิดการฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมในแง่มุมต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำงานร่วมกับชุมชนเจ้าของภาษา

ลักษณะการจัดการประชุมเป็นรูปแบบของการประชุมนำเสนอผลงานวิชาการและการดูงานวิจัยภาคสนาม ณ ชุมชนชาวไทดำ จังหวัดเพชรบุรี ทั้งนี้ คณาจารย์ของสถาบันฯ ได้มีโอกาสนำเสนอประเด็นการวิจัยต่างๆ ที่น่าสนใจ อาทิ เรื่อง “Documenting linguistic and cultural heritage: The case of

นอกเหนือจากการนำเสนอผลงานวิจัยในวันที่ 23-24 กรกฎาคม ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนยังมีโอกาสได้ศึกษาดูงานการทำวิจัยโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ณ ชุมชนชาวไทดำหนองปรัง จังหวัดเพชรบุรี โดยมีโอกาสได้เรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนชาวไทดำที่ได้รับการฟื้นฟูผ่านกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม โดยได้สัมผัสกับการละเล่นพื้นบ้าน การรำยรำ ศิลปหัตถกรรม และอาหารของชาวไทดำอย่างใกล้ชิด ซึ่งเป็นเครื่องยืนยันถึงผลสำเร็จของการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างแท้จริง

Black Tai funeral ritual” โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัทมา พัฒน์พงษ์ “Reinforcing the use of language and culture by working with children for community empowerment” โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุนิดา ศิวปฐมชัย “Lost in spirituality: Participatory methods for engaging local children in the revival of Sea Gypsy songs” โดย อ.ดร.นันทิดา จันทรางศุ และ “Secrets of the sea: from community training to TEK documentation” โดย อ.ดร.สรวิทย์ ไกรเสม ทั้งนี้ยังได้รับเกียรติจาก Professor Peter Austin (SOAS, University of London) และ Professor Stefanie Pillai (Faculty of Languages and Linguistics, University of Malaya) เป็นองค์ปาฐกในงานนี้อีกด้วย

การฟื้นคืนดนตรีและวิถีของชาวมอแกน

การจัดการการเรียนรู้ดนตรีเพื่อรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนอย่างยั่งยืน

เรื่อง: ดร.นันริตา จันทรางตุ

“

กระบวนการฟื้นฟูวัฒนธรรมดนตรีอย่างยั่งยืนให้กับชุมชนเป็นงานที่มีค่า เพราะเป็นการเรียกคุณค่าทางวัฒนธรรมของชุมชนคืนกลับสู่ชุมชน สร้างพื้นฐานที่เข้มแข็งในการต่อยอดไปสู่การสร้างมูลค่าทางวัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งอาศัยการมีส่วนร่วมหลายฝ่าย ในรูปแบบการทำงานแบบข้ามศาสตร์ (interdisciplinary) ผสานกับและความร่วมมือของภาคีเครือข่ายหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ของชุมชนนั้นๆ”

มอแกน เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลที่อาศัยในบริเวณพื้นที่เกาะและชายฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทยรวมทั้งในพื้นที่ของประเทศพม่า โดยกลุ่มมอแกนส่วนหนึ่งได้อาศัยอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ ต.เกาะพระทอง อ.คุระบุรี จ.พังงา ซึ่งพื้นที่อุทยานได้เป็นจุดเริ่มต้นแห่งการเปลี่ยนแปลงของชาวมอแกน เนื่องจากการปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มคนนอกเกาะมากขึ้น ส่งผลต่อความคิดค่านิยม และอัตลักษณ์ของมอแกนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่อง “ดนตรีมอแกน” ที่อยู่ในภาวะวิกฤติใกล้สูญ เดิมการเล่นดนตรีของชาวมอแกนจะปรากฏใน “พิธีหล่อใบง” พิธีกรรมสำคัญประจำปีของชาวมอแกน ซึ่งนับเป็นโอกาสสำคัญในการเล่นดนตรี แต่โอกาสที่จะใช้เครื่องดนตรีการขับร้อง

และการรวมกลุ่มกันเพื่อขับเคลื่อนด้วยดนตรีของชาวมอแกนค่อยๆ ลดน้อยลงทุกที ประกอบกับชาวมอแกนที่มีศิลปะทางด้านดนตรีล้วนแล้วแต่เป็นผู้สูงอายุที่มีจำนวนไม่มาก หากปล่อยให้วันคืนผ่านไปก็เปรียบเสมือนการสูญเสียโอกาสในการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมด้านดนตรีของตนเองให้กับลูกหลาน อีกทั้งกระแสของสังคมสมัยใหม่ได้ทำให้เด็กและหนุ่มสาวมอแกนหันไปฟังและร้องเพลงสมัยใหม่มากขึ้น ไม่สามารถต่อต้านหรือขัดขวางการเปลี่ยนแปลงค่านิยมและวิถีใหม่ดังกล่าวที่เข้ามากระทบกับชุมชนชาวมอแกนได้ ด้วยการเล็งเห็นวิกฤติดนตรีของชาวมอแกน จึงก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างอาจารย์ นักวิจัย สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย ม.มหิดล และคณะศิลปศาสตร์ ม.สงขลานครินทร์ (หาดใหญ่) ออกแบบแนวทางการฟื้นฟูวัฒนธรรมดนตรีมอแกนและส่งเสริมความตระหนักในอัตลักษณ์มอแกนผ่านวัฒนธรรมดนตรี โดยเน้น

บทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน ผนวกกำลังกับกลุ่มมอแกนผู้ใหญ่หรือผู้อาวุโสให้เข้ามาทำกิจกรรมร่วมกัน ตั้งแต่การวางแผนคัดเลือกบทเพลง การบันทึกบทเพลง การฝึกหัดฝึกซ้อม และการสืบสานวัฒนธรรมดนตรีสู่สังคมภายนอก ผ่านการบูรณาการความรู้ด้านมานุษยวิทยา ดนตรี และภาษาศาสตร์ ขับเคลื่อนในการทำงาน โดยมีภาคีอื่นๆ อาทิ หัวหน้าหมู่บ้าน และเจ้าหน้าที่อาสาสมัครช่วยหนุนเสริม เพื่อให้คนในชุมชนมอแกนได้เห็นคุณค่าในการรักษามรดกทางวัฒนธรรมดนตรีที่เป็นรากเหง้าของกลุ่มตน และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมภายนอกที่โอบล้อมเข้ามาทุกขณะ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในอัตลักษณ์ของกลุ่มตนผ่านดนตรี และเพื่อการดำรงอยู่ของอัตลักษณ์มอแกนในโลกปัจจุบันอย่างสมดุล อย่างไรก็ตามงานฟื้นฟูและอนุรักษ์วัฒนธรรมดนตรียังต้องการการหนุนเสริมอย่างต่อเนื่อง

ไม่ว่าจะเป็นการขับเคลื่อนให้เด็กมอแกนสามารถต่อยอดความรู้ทางวัฒนธรรมดนตรี โดยเข้าใจบทบาทของดนตรี และสามารถร้องเล่นได้ รวมทั้งสามารถสร้างสรรค์เนื้อหาและท่วงทำนองมอแกนในบริบทใหม่ได้ และจะดียิ่งขึ้นหากคนรุ่นใหม่สามารถพัฒนาประยุกต์ใช้ดนตรีและเนื้อร้องให้เกิดการต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมของตนเองให้เกิดรายได้หรือส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ย่อมเกิดความสมดุลทั้งดนตรีและวิถีแห่งชาวมอแกนไว้ได้ไปพร้อมกัน

งานวิจัยนี้เป็นความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวดี อึ้งโธ่ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และ ดร.นันธิดา จันทรางศุ อาจารย์ประจำหลักสูตรวัฒนธรรมศึกษา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล

ไทย-จีน จับมือร่วมพัฒนาการศึกษา

วันที่ 21 - 26 มิถุนายน 2561

คณะกรรมการโครงการจัดการเรียนการสอนภาษาฯ สถาบันฯ นำโดย ผศ.ดร.ศิริเพ็ญ อังสิทธิพูนพร และคณะฯ ได้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการของครูผู้สอนภาษาไทยในมณฑลกวางสีทั้ง 8 มหาวิทยาลัย จำนวนกว่า 30 คน ณ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน พร้อมเข้าเยี่ยมชม และแนะนำการสอนในชั้นเรียนของมหาวิทยาลัยชนชาติกวางสี และมหาวิทยาลัยกวางสี รวมทั้งปรึกษาหารือ ถึงความร่วมมือทางการศึกษา และการวิจัยในลำดับต่อไป

RUN-ASEAN Cluster II

วันที่ 11 กรกฎาคม 2561

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล จัดงานประชุมเชิงปฏิบัติการ International Workshop Human Mobility in ASEAN: Social Protection and Multiculturalism การขยายเครือข่ายด้านการศึกษาวิจัยและส่งเสริมกิจกรรมที่พัฒนาความรู้ เพื่อส่งเสริมความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ณ โรงแรมเดอะ สุโกศล เขตราชเทวี กรุงเทพฯ

กลุ่มลูก 4 ภาค ปีที่ 31

วันที่ 13 กรกฎาคม 2561

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล จัดงานประกวดกลุ่มลูกสี่ภาค รอบชิงชนะเลิศ ประจำปี 2561 เป็นการประกวดในระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา โดยมีผู้ส่งผลงานเข้าร่วมประกวด จำนวน 72 คน และผ่านการคัดเลือกเข้าสู่รอบชิงชนะเลิศ จำนวน 29 คน ห้องประชุมอเนกประสงค์ สถาบันฯ

ปฐมนิเทศนักศึกษาจีน

วันที่ 16 สิงหาคม 2561

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล จัดงานปฐมนิเทศนักศึกษา โครงการจัดการเรียนการสอนภาษา-วัฒนธรรมไทย และโครงการจัดการเรียนการสอนภาษา-วัฒนธรรมไทย เน้นการแปลไทย-จีน สำหรับนักศึกษาต่างชาติ ปีที่ 4 ณ สถาบันฯ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ และความเข้าใจในภาษาและวัฒนธรรมไทย และเน้นด้านการแปลไทย-จีน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือและความสัมพันธ์ที่ดีต่อไปในอนาคต

ลาตรู ลามหิตล

วันที่ 5 มิถุนายน 2561

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย จัดงานปัจฉิมนิเทศของนักศึกษาจีนในโครงการจัดการเรียนการสอนภาษา-วัฒนธรรมไทยสำหรับนักศึกษาต่างชาติ จาก Yunnan Minzu University, Yunnan University ณ ห้องประชุมอนุเอกประสงค์ สถาบันฯ

คอดนทำหนังสือ

23 พฤษภาคม 2561

โครงการพหุวัฒนธรรมอาเซียน สถาบันฯ จัด Workshop แก่นักเรียน นักศึกษาที่สนใจถ่ายทำภาพยนตร์สั้น เรื่อง พหุวัฒนธรรมในอาเซียนสำหรับผู้กำกับภาพยนตร์ รุ่นใหม่ ณ สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล

ปลาเร็วกินปลาใหญ่

23 พฤษภาคม 2561

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย จัดงานสัมมนา Live Smart, Be Smooth in 4.0 โดยรศ.ดร.สิงหนาท น้อมเนียน คุณปกรณ์ ฤกษ์ประจันต์ และคุณฉันทกร แก้วเกษ ณ สถาบันฯ เพื่อไขคำตอบวิธีการรับมือกับยุคปลาเร็วกินปลาใหญ่ เมื่อประเทศไทยถูกเทคโนโลยีเข้ามาแทนที่

ขยายความร่วมมือเพื่อก้าวสู่สังคมอาเซียน

22 มิถุนายน 2561

รศ.ดร.ขวัญจิต ศศิวงศาโรจน์ ผู้อำนวยการสถาบันฯ ร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) กับ Mr. Danny Skinner, Managing Director, Merlin Creative industries Company Limited ณ ห้องประชุมณัฐ ภมรประวัติ สถาบันฯ

ตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา

25 - 26 มิถุนายน 2561

การตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา (EdPEX) ประจำปี 2561 สถาบันฯ โดยมีผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรของสถาบันฯ ให้การต้อนรับคณะกรรมการ และนำเสนอข้อมูลภาพรวมของส่วนงานเพื่อเข้ารับการตรวจประเมิน พร้อมรับฟังข้อเสนอแนะในภาพรวม

ขยายความร่วมมือทางการวิจัยและวิชาการ

29 มิถุนายน 2561

รศ.ดร.ขวัญจิต ศศิวงศาโรจน์ ผู้อำนวยการสถาบันฯ ร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) กับ คุณโตม สุวงค์ ผู้อำนวยการหอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) ณ ห้องประชุมบริหาร สถาบันฯ

Multicultural ASEAN Focus

28 - 29 มิถุนายน 2561

โครงการพหุวัฒนธรรมอาเซียน สถาบันฯ จัดงาน Multicultural ASEAN Focus ครั้งที่ 2 หัวข้อ Italy and Asia: Past and Present ร่วมกับ Journal of the association for the Study of Modern Italy ณ เรือนไทย สถาบันฯ

ประสพการณ์ตรงสู่การพัฒนาต้นฉบับิพธ์กันท์

13 กรกฎาคม 2561

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย โดยดร.พญ.คูศรีพิทักษ์ และดร.ชิตชยางค์ ยมาภัย ให้การต้อนรับคณะครูและนักศึกษาจากหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ย้อนฟังเพลงไทยในเรื่องพระลอ

เมื่อปี พ.ศ. 2540 ได้มีการศึกษาวิจัยเรื่อง “เพลงไทยในเรื่องพระลอ” โดยศาสตราจารย์ ดร.คุณหญิงสุรียา รัตนกุล ซึ่งในขณะนั้นท่านดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท และผู้ช่วยศาสตราจารย์วชิราภรณ์ วรรณดี อาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาโท สาขาวัฒนธรรมศึกษา แขนงวัฒนธรรมการดนตรี ได้ร่วมกันศึกษาภาษาในวรรณคดีเรื่องลิลิตพระลอ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมทางภาษาไทยด้วยการวิเคราะห์ พบว่า การใช้ภาษาในเพลงไทยในเรื่องพระลอมีลักษณะเด่นในการใช้ถ้อยคำที่กระชับรัดกุม มีความหมายที่เหมาะสมและมีการรักษาข้อบังคับของฉันทลักษณ์อย่างเคร่งครัดลิลิตพระลอจึงได้รับการยอมรับให้เป็นยอดวรรณคดีประเภทลิลิต ทำให้มีผู้นำไปแต่งเป็นเพลงไทยในรูปแบบต่างๆ ซึ่งเพลงที่ได้รับความนิยมบรรเลงและขับร้องมากที่สุดคือ เพลงลาวเล็กตัดสร้อย (ลาวเจริญศรี)

สถาบันฯ จึงได้นำเพลงตับเจริญศรี (ตับพระลอ) ซึ่งท่านอาจารย์มนตรี ตราโมท (ศิลปินแห่งชาติ สาขาดนตรีไทย ปี พ.ศ. 2528) ได้ปรับปรุงบทร้องจากบทละครเรื่องพระลอ ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ กับของเจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์ (ม.ร.ว.หลาน กุญชร) มาเชื่อมกันในเพลงตับเรื่องพระลอ ซึ่งเป็นบทตาโบลิวังต์ (Tacleaux Vivantes) พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้า กรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ได้ออกมาเป็นเพลงไทยในเรื่องพระลอ จำนวน 16 เพลง นำมาจัดทำเป็นแผ่นซีดี ด้วยการปรับวงบรรเลงโดยท่านอาจารย์ประสิทธิ์ ถาวร (ศิลปินแห่งชาติ สาขาดนตรีไทย ปี พ.ศ. 2531) ประกอบด้วยนักดนตรีทุกท่านจากกรมศิลปากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และจากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การฟังเพลงไทยในเรื่องพระลอนี้มี 5 ขั้นตอน ได้แก่

เมื่อทราบหลักการฟังเพลงไทยในเรื่องพระลอที่นำมาเสนอข้างต้น หวังว่าจะเป็นแนวทางการฟังเพลงไทยให้ทุกท่านได้เข้าถึงความงามผ่านภาษาในเพลงอย่างมีรรถรสมากยิ่งขึ้น

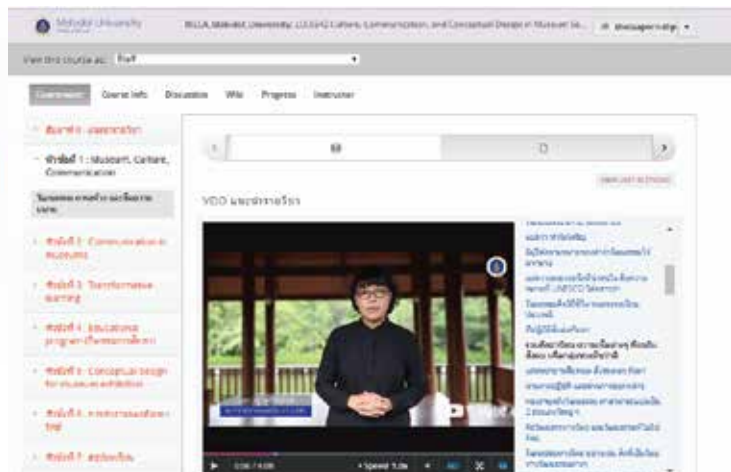
หากท่านสนใจรับฟังตัวอย่างเพลงไทยในเรื่องพระลอ สามารถติดต่อได้ที่ศูนย์ข้อมูลวัฒนธรรมดนตรี (ประสิทธิ์ ถาวร) ในวันและเวลาทำการโทรศัพท์ 02-8002308-14 ต่อ 3219 หรือ

สแกนรูป QR Code
<https://www.facebook.com/MCCRILCA>

อ้างอิง: สุรียา รัตนกุล และวชิราภรณ์ วรรณดี. (2540). คู่มือการฟังเพลงไทยในเรื่องพระลอ. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล.

บทเรียนออนไลน์ บทที่ 1 วัฒนธรรม การสื่อสาร และการออกแบบเชิงมโนภาพในพิพิธภัณฑ์

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย ได้รับทุนการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ประจำปี ๒๕๖๐ ในรายวิชา LCCS 542 วัฒนธรรม การสื่อสาร และการออกแบบเชิงมโนภาพในพิพิธภัณฑ์ (culture, communication and, conceptual design in museum settings) ในลักษณะวิชา SPOC¹ นับเป็นบทเรียนออนไลน์วิชาแรกของสถาบันฯ

รายวิชานี้ได้ทดลองเปิดใช้ในปีการศึกษา 2560 ภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 และได้ทดลองเปิดแบบคู่ขนานให้แก่ผู้เรียนจากภายนอกที่มาร่วมอบรมในโครงการศิลปะการทำงาน พิพิธภัณฑ์ ในรายวิชาที่เปิดสอนควบคู่กันไปด้วย ครอบคลุมการเรียนรู้ 6 หัวข้อ ได้แก่ Museum Culture and Communication, Communication in museums, Transformative Learning, Educational program, Conceptual design for museum exhibition การทำงานของภัณฑารักษ์ และบทสรุป

วิธีการเรียนรู้มุ่งให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น การบรรยายโดยผู้สอน และวิทยากรผู้เชี่ยวชาญในวงการพิพิธภัณฑ์, สไลด์, info graphic, ผังมโนภาพสัมพันธ์, เอกสารอ่านประกอบ, ภาพยนตร์ ตลอดจน link ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ กระดานสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนและอาจารย์ผู้สอนแบบฝึกหัด quiz การบ้าน และการเรียนรู้แบบโครงการประจำรายวิชา

ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ พบว่า ในภาพรวมผู้เรียนเข้าใจนิยามความหมาย หลักการจัดกิจกรรม การศึกษา และการเรียนรู้ในพิพิธภัณฑ์ ในด้านการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ ผู้เรียนส่วนหนึ่งได้ใช้ประโยชน์จากเนื้อหาในบทเรียนออนไลน์สามารถนำไปประยุกต์ หรือเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการเข้าถึงข้อมูลอื่นๆ เชื่อมต่อกับวงวิชาการในโลกได้ ในขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งยังไม่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้งานในสถานการณ์จริงได้ ผู้เรียนบางท่าน เลือกทำเฉพาะแบบฝึกหัด เพื่อให้มีคะแนนสะสม อาจมิได้เรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาที่ออกแบบไว้ทั้งหมดอย่างแท้จริง

ปัจจุบันรายวิชานี้ ได้รับการอนุมัติให้นำไปเปิดใช้ในระบบปฏิบัติการแบบ MOOC² ของมหาวิทยาลัยมหิดลแล้ว เพื่อให้ให้นักศึกษาและบุคคลภายนอก สามารถเข้าถึงได้มากยิ่งขึ้น ที่ <https://mooc.mahidol.ac.th/courses/course-v1:MU-LC+LCCS542+2018/about>

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย จะได้พัฒนาบทเรียนออนไลน์ในรายวิชานี้ให้มีความทันสมัยอย่างต่อเนื่อง และมีแผนการพัฒนา

บทเรียนในรายวิชาอื่นๆ ตามลำดับ เพื่อการเข้าถึงอย่างรอบด้าน กว้างขวาง ตอบโจทย์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลต่อไป

ทีมงานพัฒนาบทเรียนออนไลน์ ดร.พญ. ศุครีพิทักษ์ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ผศ.ดร.ปัทมา พัฒน์พงษ์ อาจารย์ผู้สอนร่วม น.ส.ธีรวรรณ มิ่งบัวหลวง ผู้ร่วมสอน นายเอกพงศ์ สุวรรณเกษร์ นักวิชาการสารสนเทศ นายศพร ทับวงษ์ นักวิชาการ โสวัตคนศึกษา

ติดต่ออาจารย์ผู้สอนได้ที่ อ.ดร.พญ. ศุครีพิทักษ์
อีเมล patoccu@gmail.com โทร 086-898-8988

บทเรียนออนไลน์มี 2 ประเภท ได้แก่ 1. SPOC (small passive online course) มีลักษณะวิชาที่จำกัดผู้เรียนได้เฉพาะกลุ่ม โดยเรียนผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม และอาจใช้ประสมกับการบรรยายหรือกิจกรรมอื่นๆ ในชั้นเรียน 2. MOOC (massive open online course) หมายถึงมีลักษณะวิชาที่เปิดกว้างให้ทุกคนสามารถเรียนได้อย่างกว้างขวางบนออนไลน์แพลตฟอร์ม

ลงทะเบียนได้ที่
<https://goo.gl/gczC9u>

เสียงจากประชาชน:

VOICE OF PEOPLE

ขอขอบคุณสถาบันฯ ที่ช่วยจัดกิจกรรมที่พยายาม
ช่วยปลูกฝังเด็กในเรื่องวัฒนธรรม

ไม่ว่าจะเป็นการร้องเพลงกล่อมลูก
ร้องหมอลำ ทำให้เราได้สืบสาน
ภาษา วัฒนธรรมอันดีงามของไทย

อาจารย์เทวีธู มณีฉาย ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนเสลภูมิพิทยาคม

ดีใจที่ได้เข้าร่วมงานในครั้งนี้มาก
เพราะได้เห็นวิธีการร้องเพลง
กล่อมลูกในรูปแบบต่างๆ ของ
แต่ละภูมิภาค ซึ่งปัจจุบันเป็น
สิ่งที่หาชมได้ยาก

นางสาวกรรณทิพย์ มุลทรัพย์ วิทยาลัย
ดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ดีใจและภูมิใจกับสถาบันฯ ที่ได้
ช่วยผลิตเด็กรุ่นใหม่ ให้สืบสาน
วัฒนธรรมต่อไป

เด็กสมัยนี้ทั้งเก่งและเอาใจใส่กับกิจกรรมแบบนี้
เป็นอย่างมาก

อาจารย์วันดี พลทองสถิต อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ได้ร่วมมือกับ
สถาบันวิจัยภาษาฯ ในการร่วมกันส่งเสริมและ
เผยแพร่ทางวัฒนธรรม

จึงทำให้เห็นถึงศักยภาพและ
ความพร้อมของบุคลากรและคณะ
ผู้บริหารในสถาบันวิจัยภาษาฯ
ที่จะร่วมกันอนุรักษ์และธำรงค์
ไว้ซึ่งวัฒนธรรมไทยให้สืบไป

คุณพีรรัฐศักดิ์ ศักดิ์ดียปรการ สำนักกิจการ
เพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม บริษัท ซีพี ออลล์
จำกัด (มหาชน)

ภูมิใจที่ได้เป็นตัวแทนของภาคอีสาน
ขอขอบคุณทางสถาบันฯ ที่จัดงาน
อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยนี้ เพื่อ
ให้คนรุ่นใหม่ได้สืบสานต่อไป”

นายอรรถพล ผลเลิศ คณะศิลปกรรม
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

“
กว่า 7 ปี กองวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ได้รับความอนุเคราะห์บุคลากรผู้มีความรู้
ความเชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นความประทับใจอย่างมาก
สถาบันวิจัยภาษาฯ เป็นความ
ภาคภูมิใจของกองวิเทศสัมพันธ์
ในฐานะศูนย์รวมความรู้และบริการ
ด้านวัฒนธรรม ที่จะเผยแพร่สู่
สังคมโลก ต่อไป

“
นางสาวกรรณทิพย์ เมืองไทย นักวิเทศสัมพันธ์
กองวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยมหิดล

VOICE OF PEOPLE VOICE OF PEOPLE VOICE OF PEOPLE

What we're discussing in this conference is very helpful in revitalization of languages and is very useful in the development of local communities as well...

Mr. Todd Wayne Sauman

รู้สึกยินดีมากที่นักเรียนได้เข้ามาร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันฯ

ในการสืบสานวัฒนธรรมผ่านการไหว้ครู เด็กนักเรียนถือว่าเป็นศิษย์มีครู ดังนั้น ต้องไหว้ครู

อาจารย์หนึ่งฤทัย ชาลีวรรณ
โรงเรียนวัดชัยมงคล

“

I'm very happy because I can see that in Thailand at Mahidol University, there is a lot of work being done with communities; not doing research for research sake but for

helping local communities through language and culture...

“

Stefanie Pillai
University of Malaya

I think that it was a very rich experience and a very inspiring one because languages and documentary are not combine in nature...

Song-U Kim
SOAS, University of London

“

In the future I think we would really like to continue with the conferences yearly and continue to network and share ideas and knowledge with one another. I believe that we will have conferences in other places.

I would really like to see more participation by community members...

“

Peter Austin
SOAS, University of London

ขอขอบคุณสถาบันฯ ที่เป็นพื้นที่ให้เราสร้างความสามัคคีต่อกัน รู้สึกดีและประทับใจมากที่ได้ช่วยสืบสานวัฒนธรรมไทย

นายพนฤทธิ โกมลสิงห์
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Researcher Links Workshop:

The Implementation and challenges of multicultural Education

What can Thailand learn from the experiences of the UK?

เมื่อวันที่ 5 - 8 มิถุนายน 2561 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิติมดี อาพัทธนานนท์ อาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาเอก สาขาวิชา พหุวัฒนธรรมศึกษา ร่วมกับ Dr.Richard Race จาก University of Roehampton สหราชอาณาจักร ได้จัดงานประชุมเชิงปฏิบัติการ หัวข้อ The Implementation and challenges of multicultural Education: What can Thailand learn from the experiences of the UK? โดยได้รับทุนสนับสนุนจาก Newton Fund และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

การประชุมปฏิบัติการครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมประชุมและผู้สังเกตการณ์ ประมาณ 45 คน เป็นผู้เข้าร่วมจากประเทศไทย 27 คน และ ผู้เข้าร่วมประชุมจาก สหราชอาณาจักร จำนวน 16 คน ผู้เข้าร่วมประชุมเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยต่างๆ และจากองค์กรทางการศึกษา เช่น UNESCO จุดประสงค์ของการประชุมปฏิบัติการ คือ การสร้างเครือข่ายการทำงานระหว่างนักวิชาการชาวไทย และนักวิชาการจาก สหราชอาณาจักรที่มีความสนใจในประเด็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียน ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

วันที่ 5 - 6 มิถุนายนของการประชุมปฏิบัติการจัดให้ผู้เข้าร่วมประชุม นำเสนอผลงานและโครงการวิจัยของตนเองและการซักถามแลกเปลี่ยนระหว่าง ผู้เข้าร่วมประชุม กิจกรรมใน 2 วันแรกนี้ จัดขึ้นที่โรงแรม Salaya Pavillion มหาวิทยาลัยมหิดล

วันที่ 7 มิถุนายน หรือวันที่ 3 ของการประชุมปฏิบัติการเป็นการนำ ผู้เข้าร่วมประชุมไปเยี่ยมชมโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับนักเรียนลูกหลานแรงงานข้ามชาติในจังหวัดสมุทรสาคร โดยช่วงเช้าเป็นการเยี่ยมชมโรงเรียนวัดศรีสุทธาราม ซึ่งเป็นโรงเรียนรัฐบาล และช่วงบ่ายเป็นการเยี่ยมชมศูนย์การเรียนรู้วัดเทพนรรัตน์ ซึ่งได้รับความสนใจจากผู้เข้าร่วมประชุมเป็นอย่างมาก เพราะได้มีโอกาสเห็น การจัดการเรียนการสอนและได้มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กๆ

วันที่ 8 มิถุนายน ซึ่งเป็นวันสุดท้ายของการประชุมเป็นกิจกรรมสร้างเครือข่าย ระหว่างผู้เข้าร่วมประชุมบนเรือล่องแม่น้ำเจ้าพระยา ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีโอกาสพูดคุย กันถึงการทำงานร่วมกันในอนาคต พร้อมทั้งชมทิวทัศน์สองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาไปด้วย ในช่วงเย็นของวันนั้นเป็นการปิดการประชุมปฏิบัติการด้วยการรับประทานอาหารเย็น ร่วมกัน ผู้เขียนในฐานะผู้จัดการประชุมปฏิบัติการประเมินว่าการประชุมครั้งนี้ ประสบความสำเร็จมากในการช่วยสร้างเครือข่ายระหว่างนักวิชาการไทยและนักวิชาการ จากสหราชอาณาจักร ซึ่งในอนาคตน่าจะเห็นความร่วมมือกันในรูปแบบของการทำงาน โครงการวิจัย การเขียนบทความ หรือกิจกรรมอื่นๆ

การประชุมปฏิบัติการในครั้งนี้ นักศึกษาในหลักสูตรพหุวัฒนธรรมศึกษาได้มีส่วนร่วมช่วยจัดเตรียมงาน ทำให้นักศึกษาได้รู้จักกับนักวิชาการจากสหราชอาณาจักร และนักวิชาการชาวไทยจากสถาบันอื่นๆ นอกจากนี้ เป็นการประชาสัมพันธ์หลักสูตรฯ และสถาบันฯ ให้กับนักวิชาการภายนอกได้รู้จัก อันจะนำไปสู่ความร่วมมือทางวิชาการ ในอนาคต

ปกรณ์ กฤษประจันต์

ศิษย์เก่าหลักสูตรภาษาและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม
วิชาเอกการแปล

บางอย่าง... ที่ทำให้เรารู้สึกอุ่นใจเหมือนเดิม

มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา เมื่อสิบห้าปีที่แล้วก็เหมือนสมัยนี้แหละครับ สวยงามอย่างไร ก็ยังสวยงามอย่างนั้น อาจจะต่างกันนิดหน่อยก็ตรงที่ พ.ศ. 2546 เรายังไม่มีรถโดยสารเวียนในมหาวิทยาลัย ไม่มีตึกสวยๆ หรือสวนข้างทาง ไม่มีร้านสะดวกซื้อและร้านกาแฟ/เบเกอรี่เรียงรายเหมือนสมัยนี้ แหล่งอารยธรรมที่ใกล้ที่สุดของเรา คือ ร้าน “ก๋วยเตี๋ยวแม่” ตอนนั้นยังไม่มีจักรยานเหลืองๆ ของใครก็ไม่รู้ ให้นักศึกษาเอาโทรศัพท์มือถือถือสองแล้วซื้อออกไปหน้าตาเฉย ตัวเล็อกการเดินทางเรามีแค่เดินหลบแดดกับเดินสูดแดด!

สถาบันฯ ของผม (สมัยนั้น) เก๋ไก๋ไม่ใช่เล่น เพราะเมื่อเดินจากด้านหน้ามหาวิทยาลัยเข้ามา คุณจะเห็นแต่คณะโน้น คณะนี้เต็มไปหมด จนมาถึงตึกที่เราเรียนหนังสือกัน ที่ที่เราเรียกว่า “สถาบันวิจัยฯ” ด้านหน้าอาคารเขียนชื่อสถาบันฯ ไว้ว่า “สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท” ตอนเรียน พวกเรานักศึกษาก็รู้สึกเขินกันนิดหน่อย เพราะดูเหมือนจะมีแต่พวกเราแหละที่มีคำว่า “ชนบท” อยู่ในชื่อสถาบันฯ แรกๆ เราไม่เข้าใจว่า มาเรียนการสื่อสาร การแปล แล้วมันจะไปพัฒนาชนบทได้ยังไงหว่า ใช่ว่าเราจะไปนั่งแปลงานกันในชนบทเสียเมื่อไร

แต่เมื่อเรียนไป **คุณครูของเราได้สอนให้เราเข้าใจว่าภาษานั้นเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชนบทได้มากกว่าการตัดถนนลาดยางหรือขุดคลองเสียอีก** เพราะการรู้ภาษา คือสิทธิอย่างหนึ่ง คือประตูที่เปิดไปสู่อะไรต่อมิอะไรอีกตั้งมากมาย

ครูยังสอนให้เราได้ตระหนักในแนวคิดที่ว่า **ไม่มีใครควรจะตั้งลงอาศัยในภาษาของตนเอง** สอนให้เรารู้จักเปิดใจกว้าง รู้จักรับฟังภาษาของคนอื่นเพื่อเรียนรู้ที่มาจาก **ทัศนคติ วิธีคิด วัฒนธรรม และที่สำคัญ เข้าถึงหัวใจของเขา**

ทุกวันนี้ ผมผ่านหน้าสถาบันฯ ยังแอบเสียดายนิดๆ ที่คำว่า “ชนบท” หายไปเสียแล้ว แต่นี่ก็เป็นอีกเรื่องที่เราได้เรียนรู้มา คือทุกอย่างตั้งอยู่บนกระแสความเปลี่ยนแปลง **แต่ถึงเปลี่ยนแปลงอย่างไร ผมเชื่อว่าเจตนารมณ์ยังคงเดิม เหมือนดอกบัวดินที่ริมคูน้ำข้างสถาบันฯ ที่ฤดูฝนปีหน้าคงยังผุดขึ้นมาให้ชมเหมือนเคย**

ทุกวันนี้ ภาษาเปลี่ยน สังคมเปลี่ยน เทคโนโลยีและกลไกทางเศรษฐกิจเปลี่ยนขนาดผู้คนรอบข้างยังหน้าตาไม่เหมือนเดิมเลย โจอทย์และความท้าทายของนักภาษาเปลี่ยนไปจากเมื่อสิบห้าปีก่อนอย่างสิ้นเชิง แต่เมื่อย้อนนึกถึงหลักการและวิธีคิดที่ผมเรียนรู้มาจากที่นี่ มันมีบางอย่างที่ทำให้เรารู้สึกอุ่นใจ

**ถึงใจจะเปลี่ยนแปลงไปมากขนาดไหน
แต่คำตอบเดิมของเรายังคงใช้ได้... เหมือนเดิม**

ปกรณ์ กฤษประจันต์ ปัจจุบันเป็นล่ามและนักแปลอิสระ กรรมการผู้จัดการ บจก. เวิร์ดดักท์ และอุปนายกสมาคมนักแปลและล่ามแห่งประเทศไทย

COLORS OF CULTURE: สีลาวัฒนุสรม

เสภาขุนช้างขุนแผนที่เรือนไทย

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล โดยงานบริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีแนวทางในการทำงานเพื่อร่วมพัฒนาสังคม โดยร่วมคิดร่วมทำแบบหุ้นส่วน (Partnership) กับเครือข่าย ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (Mutual Benefit) อีกทั้งยังมุ่งเน้นการสร้างความรู้ทางวิชาการ (Scholarship) เพื่อต่อยอดงานบริการวิชาการ ส่งเสริมความเชี่ยวชาญของบุคลากร โดยใช้องค์ความรู้ผ่านกิจกรรมและพื้นที่ทางวัฒนธรรมของสถาบันฯ อีกทั้งเป็นการเชื่อมโยงเครือข่ายงานด้านศิลปวัฒนธรรม เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการทำงานร่วมกันสู่สังคม

สำหรับกิจกรรมเสภาที่เรือนไทย จัดขึ้นเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2561 ณ อาคารเรือนไทย (ระเบียบ คุณะเกษม) แบ่งออกเป็น 2 ช่วงคือ “วิทยากรชวนคุยเรื่องเสภา เรื่องเรือนไทย” โดย อาจารย์วีระพงศ์ มีสถาน นักปฏิบัติกรวิจัย (ชำนาญการพิเศษ) สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล และช่วงการบรรเลงวงปี่พาทย์เสภาของวงดนตรีไทย บมจ.ซีพี ออลล์ สำนักกิจการเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ควบคุมวงโดยคุณพีรฐศักดิ์ ศักดิ์ดีติยปรการ ทั้งนี้ ผู้รับบทบาท ขุนแผน นางวันทอง และม้าสีหมอก ในละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน “ขุนแผนพานางวันทองหนี” เป็นนักศึกษาฝึกงาน โดยความร่วมมือในโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จากคณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

มรดกเทศก่น้อยด่านซ้าย

ต้นกล้าทางวัฒนธรรม สืบสานอัตลักษณ์ ตำนานเมืองผิตาโขน

ภาพแทนความเป็นชุมชนท่องเที่ยวของเมืองด่านซ้าย ถูกรวมความไว้เป็นคำกล่าวต้อนรับผ่านสำเนียงภาษา “ไทด่านซ้าย” ของเยาวชนมรดกเทศก่น้อยที่คอยต้อนรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ภาษาถิ่นใดๆ แม้จะเข้าใจได้ไม่เต็มความนึก แต่มักมีเสน่ห์ให้ผลอยิ้มตามเสมอ

มรดกเทศก่น้อยด่านซ้าย จะแบ่งกลุ่มรอยต้อนรับพร้อมกับทำหน้าที่สื่อความหมายให้นักท่องเที่ยว ณ สถานที่สำคัญหลักๆ 3 แห่ง คือ **1. วัดเนรมิตวิปัสสนา** ที่มีตำนานเล่าถึงหลวงพ่อมหาพันธ์ พระผู้ก่อตั้งวัดว่า หลวงพ่อได้นั่งวิปัสสนาได้ต้นไม้แดงอยู่ 7 วัน 7 คืน ไม่ลุกลงไปไหน ขณะที่ดินไม้แดงนี้ถูกฟ้าผ่าถึง 3 ทน ต้นก็ยังไม่ตาย ด้วยเหตุนี้จึงกลายเป็นที่มาของชื่อวัด **“เนรมิตวิปัสสนา”** ในส่วนอาคารวิหารของวัดนั้น ก่อสร้างด้วยศิลาแลงที่ใหญ่ที่สุดในภาคอีสาน มีความงดงามแปลกตา **2. วัดโพนชัย** เป็นวัดคู่บ้านคูเมืองด่านซ้าย สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นพร้อมๆ กับครั้งที่มีการสร้างพระธาตุศรีสองรัก เมื่อปี พ.ศ. 2103 - 2106 ต่อมาได้สร้างพิพิธภัณฑสถานหรือพิพิธภัณฑสถานผิตาโขน ขึ้นในปี พ.ศ. 2545 จัดแสดงประวัติเมืองด่านซ้าย ประเพณีบุญหลวง และการละเล่นผิตาโขน ฯลฯ **3. พระธาตุศรีสองรัก** สร้างขึ้นในช่วงพม่าเรืองอำนาจและมีการรุกรานดินแดนสองกษัตริย์ไทย - ลาว (สมัยกรุงศรีอยุธยาและกรุงศรีสัตนาคนหุต) ได้ทำสัตยาธิษฐานว่าจะไม่รุกรานดินแดนกัน พร้อมกันนั้นได้สร้างพระธาตุศรีสองรักไว้เป็นสักขีพยานกึ่งกลางระหว่างแม่น้ำน่านและแม่น้ำโขง รอยต่อของสองราชอาณาจักร ในทุกปี ปีจะมีงานสมโภชพระธาตุฯ ถวายต้นผึ้ง ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 มีความเชื่อกันว่าหากใครได้มาไหว้พระธาตุฯ ความรักและสัมพันธ์ภาพจะมั่นคงยั่งยืนตลอดไป

เรื่องเล่า ตำนาน อัตลักษณ์ชุมชนที่ถูกหยิบยกมาไว้ในมือของเยาวชนมรดกเทศก่น้อย ริเริ่มขึ้นจากการรวมภาพรวมเมืองด่านซ้าย ซึ่งเป็นหนึ่งในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่มีชื่อเสียงของจังหวัดเลย มีประเพณี ภาษา อัตลักษณ์ที่ชัดเจน เป็นต้นทุนที่น่าสนใจและมีคุณค่า

หากแต่ว่าชุมชนในขณะนั้นยังไม่มีผู้สื่อความหมายทางวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเพื่อบอกเล่าเรื่องราวของตน ปัญหาดังกล่าวทำให้เกิดแนวคิดจัดทำโครงการค่ายมรดกเทศก่น้อยขึ้น โดยได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มเครือข่ายผู้ประกอบการท่องเที่ยวด่านซ้ายและอพท.เลย มีการระดมสมองจากกลุ่มเครือข่ายทางวิชาการในพื้นที่ มีผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆ ทั้ง หมอ ครู อาเภอก เทศบาล ร่วมกันจัดค่ายต่อเนื่องอย่างจริงจังทุกปี มีการทดสอบความรู้ ผักฝนทักษะ จนกระทั่งผ่านมายืนอยู่ในสถานะที่เรียกว่า **“มรดกเทศก่น้อย”** วันนี้งานด้านซ้ายผลิตมรดกเทศก่น้อยได้เป็นรุ่นที่ 3 มีจำนวนรวม 35 คน

การส่งต่อวัฒนธรรม ภาษา วิถีแห่งบรรพชน ใส่ไว้ในมือคนรุ่นหลังของเมืองด่านซ้าย อาศัยการมีใจร่วมกันหลายฝ่าย ค่ายมรดกเทศก่น้อยจึงไม่เพียงแต่เป็นสะพานเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนคนรุ่นใหม่กับผู้อาวุโสหลากหลายสถานะในชุมชนบ้านเกิดเมืองนอนเท่านั้น หากยังเกิดผลได้ในทางเศรษฐกิจชุมชนตามมา และที่สำคัญคือ เยาวชนมรดกเทศก่น้อย มองเห็นและประเมินตัวเองได้ว่า **“จากที่ไม่ค่อยสนใจใคร่รู้ประวัติศาสตร์ชุมชน พฤติกรรมก็เปลี่ยนไป หน้าที่ผู้สื่อความหมาย ทำให้ได้เรียนรู้ กล้าแสดงออก เข้าใจวัฒนธรรม มีความสนใจภาษาถิ่น รู้สึกรักและหวงแหน วัฒนธรรมของบรรพบุรุษ วันนี้อยากจะรักษาสิ่งดีๆ ไว้ให้อยู่คู่บ้านคูเมือง”**

ข้อมูลโดย: เครือข่ายผู้ประกอบการท่องเที่ยวด่านซ้าย
FB page: มรดกเทศก่น้อยด่านซ้าย

“ดินแดนแห่งลี้ลับจะไม่ตรี
วัดโพนชัยอันเก่าแก่
น้ำผักสะกอนหน่อไม้หวาน
ผักหอมเหลืองลือชื่อ
ประเพณีผิตาโขน
งามแก่แก่งสองดอน
นมัสการองค์พระธาตุศรีสองรัก
นี่คือด่านซ้ายเฮา

SEPTEMBER 2018

กันยายน

2561

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

SOON TO BE : ข่าวสารงานบริการ

5 กันยายน 2561

โครงการภาษาในเพลง “ เสวนาวิชาการและชมการแสดง “ เล่าบรรเลง เพลงภาษา ” ร่วมกับสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม และมูลนิธิราชสุดา ณ โรงละครวังหน้า เขตพระนคร สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม: งานบริการวิชาการและทำนุฯ โทร. 02-800-2319

13 กันยายน 2561

พิธีไหว้ครู ประจำปี 2561 โดย คณะกรรมการกิจการนักศึกษา ร่วมกับงานบริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม: งานบริการวิชาการและทำนุฯ โทร. 02-800-2319

16 กันยายน 2561

พิธีแสดงความยินดีกับผู้สำเร็จการศึกษา ประจำปี 2560 สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม: งานบริการวิชาการและทำนุฯ โทร. 02-800-2319

20 กันยายน 2561

พิธีรับพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2560

24 กันยายน 2561

พิธีวางพวงมาลาถวายราชสักการะ พระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก เนื่องในวันมหิดล ณ ลานพระราชานุสาวรีย์ฯ ศูนย์การเรียนรู้มหิดล มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

การอบรมปฏิบัติการดนตรีไทยสำหรับนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ณ ศูนย์ข้อมูลวัฒนธรรมดนตรี (ประสิทธิ์ ถาวร)

24 -25 พฤศจิกายน 2561

เทคนิคการสอนภาษาไทยให้ชาวต่างชาติ รุ่นที่ 13

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม: งานบริการวิชาการและทำนุฯ โทร. 02-800-2319

OCTOBER 2018

ตุลาคม

2561

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

NOVEMBER 2018

พฤศจิกายน

2561

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

DECEMBER 2018

ธันวาคม

2561

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Graduation is a very exciting time. It's both an ending and a beginning. It holds the sweet memories of the past and the exciting dreams of the future.

Congratulations! You made it!

RILCA MAHIDOL UNIVERSITY
RESEARCH INSTITUTE FOR LANGUAGES AND CULTURES OF ASIA

CONGRATULATIONS